

PROPUNERE PROCEDURA DE INTERVENTIE ANIMALE SALBATICE (SI NU NUMAI) SI INSTITUIRE SERVICIU DE URGENTA

1. Introducere:

Oriunde se suprapun zonele naturale cu cele locuite de om există posibilitate de a se ajunge la conflicte între animalele sălbatice și oameni: zonele limitrofe orășenești sau din plan rural, acolo unde zonele cultivate agricol se învecinează cu păduri, unde se cresc animale domestice în semi-libertate, în zone de deal sau munte, sau acolo unde o șosea fragmentează un habitat natural. În toate aceste posibile zone de interacțiune între oameni și animale sălbatice pot apărea conflicte datorită lipsei de prevenție sau a dezinteresului, ori a lipsei de cunoaștere și informare din partea cetățenilor sau a autorităților în ceea ce privește necesitățile sau comportamentul animalelor sălbatice. La nivel național este nevoie de o entitate care să poată aplica un plan structurat în funcție de tipurile de conflict și speciile de animale implicate, de Serviciul de Urgență pentru Animale Sălbatice care să rezolve punctual conflicte de acest gen protejând atât viața și bunurile oamenilor dar și viața animalelor.

Datorită faptului că instituirea unei asemenea entități și a unor proceduri diferențiate pe tipuri de conflicte va dura probabil o perioadă mai lungă de timp, vă propunem un plan cu aplicare locală concentrat pe situația particulară, de intrare a animalelor sălbatice în localități.

2. Propunerea:

Conflictele om – animal, în situația particulară în care animalele sălbatice potențial periculoase intră în localități, pot să își găsească rezolvarea prin două modalități:

- **acțiune privată**, în cazul în care întâlnirea nu prezintă un risc ridicat. Prin acțiune privată se înțelege ca persoana să se adăpostească într-un spațiu sigur dacă este posibil, și să aștepte până animalul se îndepărtează, să se îndepărteze dacă situația o permite, sau – fără a se pune în pericol pe sine sau animalul întâlnit – să genereze sunete care să îndepărteze animalul, sau să aprindă o sursă de lumină pe timp de noapte, sau altfel de acțiuni de acest fel (urmând a fi identificate în detaliu ulterior), menite să îndepărteze animalul din zona de interacțiune.
- **acțiune profesională**, în cazul în care interacțiunea om-animal poate să se soldeze cu vătămarea uneia dintre părți. În acest caz este necesară intervenția unui personal specializat pentru aceste situații de urgență, care poate să acționeze singur, în baza unui protocol agreeat cu autoritățile de mediu și alți factori cheie interesați, sau care poate să

solicite asistența organelor de ordine, dar care să acționeze doar sub îndrumarea personalului de specialitate în acest domeniu.

Pentru oricare dintre metodele de mai sus, este necesară crearea unui cadru profesional, instituțional, care să gestioneze aceste situații. Pentru metoda de acțiune privată, individuală, este nevoie de o informare a populației asupra felului în care se poate acționa atât preventiv în primul rând (de exemplu: evitarea formării de zone de atracție pentru animale în zona locuită de oameni, ca spre exemplu prin depozitarea deschisă de alimente/resturi de alimente, de a îngrădi căile de acces, folosirea de garduri electrice pentru îngrădirea animalelor domestice, etc...), cât și felul în care populația trebuie să se comporte în cazul unei întâlniri directe. Lipsa acestei informații a condus și la Sibiu la formarea unei stări generale de panică și isterie. Pentru metoda de acțiune profesională este necesară formarea unei unități specializate de intervenție, care să dispună atât de personal instruit pentru asemenea situații, cât și de dotarea materială necesară.

În concluzie, venim cu următoarea propunere de gestionare a unei astfel de situații, care sperăm să fie instituită la nivel național și anume înființarea

Serviciului de Intervenție și Protecție pentru Animale Sălbaticе (S.I.P.A.)
(denumirea se poate modifica în funcție de tipurile de animale acoperite)

ca o subdiviziune a Direcției Sanitar-Veterinare.

În mod evident este doar o propunere asupra titulaturii acestei organizații, însă considerăm că numele, respectiv prescurtarea acestuia trebuie să fie ușor de reținut și pronunțat.

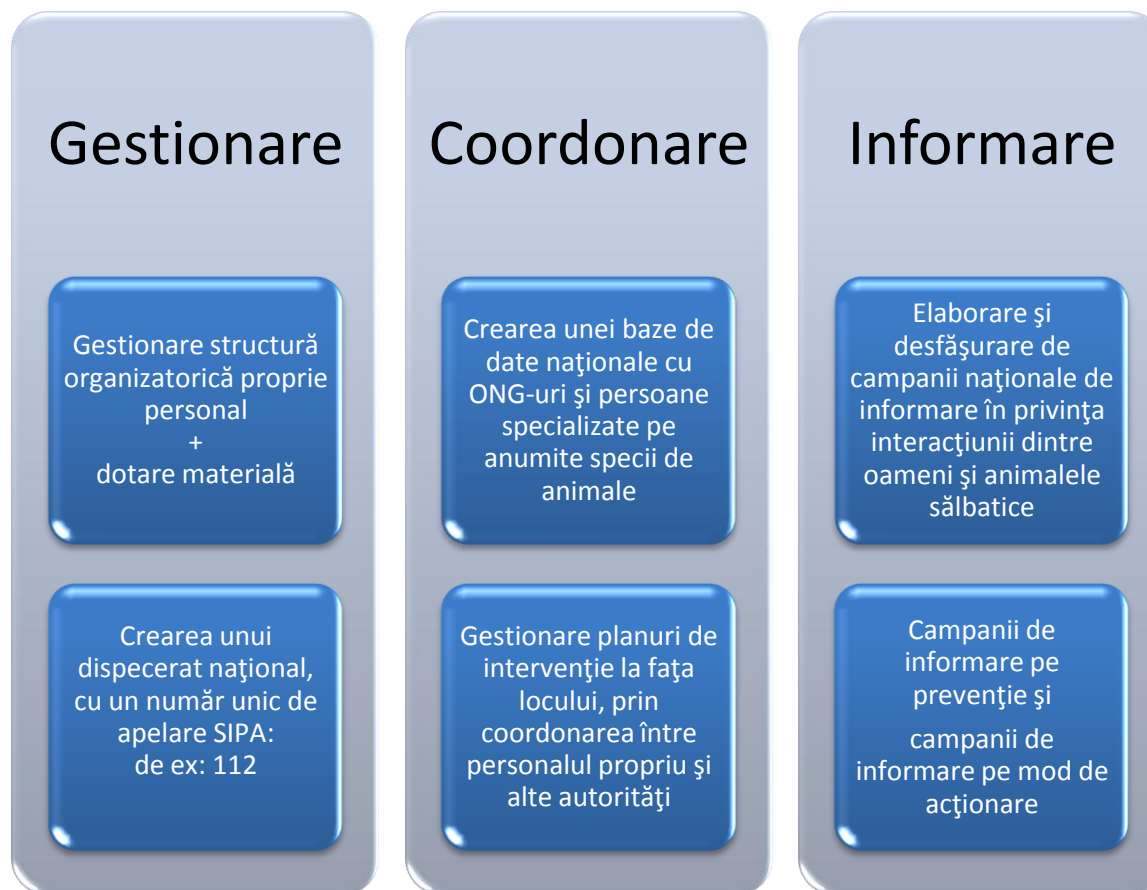
Considerăm că acest serviciu ar trebui să fie subordonat A.N.S.V.S.A, deoarece este necesar ca personalul acestei structuri să aibă studii / specializare / experiență în aria interacțiunii cu animale și de asemenea că această structură trebuie să fie prezentă peste tot în teritoriu, acolo unde A.N.S.V.S.A. are deja unități teritoriale, nu doar la un nivel central.

Deoarece toată această structură organizațională necesită alocare de fonduri, iar aceste cazuri de întâlniri directe între oameni și animale sălbaticе, care pot să conducă la urmări extreme sunt totuși destul de rare, considerăm că ar fi oportun ca S.I.P.A. să aibă atribuții și în cazul intervențiilor în care sunt implicate și animale domestice, (cu mențiunea că denumirea serviciului poate comporta modificări) precum cai accidentați în trafic sau animale care sunt în pericol datorită neglijenței stăpânilor acestora.

Structura centrală: cu atribuțiuni de decizie de derogare de la regimul de protecție în cazul animalelor protejate, de gestionare, coordonare și informare la nivel național:

O sugestie este implementarea unui calendar anual de exerciții / simulări, ex.: simulare intervenție scenariul "urs in oras")

De asemenea, autoritatea centrala, in speță Ministerul Mediului, trebuie să acorde derogare pt relocare punctual. Această derogare însă trebuie să vină cât mai repede în asemenea cazuri.

Gestionarea structurii organizatorice proprii trebuie să pornească de la stabilirea profilului necesar viitorilor angajați și a dotărilor care le vor fi necesare pentru îndeplinirea scopului S.I.P.A. Aceste criterii și detalieri vor fi prezentate separat în următorul capitol. O variantă este și ca din SIPA poata face parte câte un reprezentant (sau mai mulți, dacă primul de pe listă nu este disponibil) al APM, Gărzii de Mediu, Gărzii Forestiere, ANSVSA. Asta la nivel de judet.

Apelarea SIPA se face tot prin 112 având în vedere că poate fi vorba de un caz de urgență în care pot fi vătămați oameni. Iar de la 112 apelul să fie directionat în baza unui index persoanelor responsabile de constituirea unui celule de criza.

Informația preluată de dispecerat va cuprinde:

- zona / locația în care s-a semnalat apariția animalului și o scurtă descriere a ei, prezență umană sau activități umane, etc.
- specia animalului semnalat,
- comportament observat de persoana care semnalează cazul.
- posibile riscuri și conflicte pe care animalul le-ar putea genera în funcție de locație.

În baza acestor informații, dispeceratul va apela personalul propriu de intervenție din teritoriu, din zona semnalată și se va realiza coordonarea directă între: personalul propriu, instituțiile menite să asigure cadrul de intervenție (Poliție, Jandarmerie, ISU – pentru asigurarea

perimetrului de acțiune, asigurarea asistenței medicale de urgență, etc...), decizia de derogare de la măsurile de protecție strictă dacă este cazul (Ministerul Mediului) dar și a persoanelor private sau din cadrul ONG-urilor de protecție a animalelor, care au experiența specifică și care pot să transmită informații în timp real cu privire la specificul intervenției pentru fiecare specie în parte.

În mod cert, oricât de bine pregătit ar fi personalul propriu S.I.P.A., acesta nu va avea posibilitatea de a cunoaște specificul comportamental al fiecărei specii de animal sălbatic prezent în țara noastră. Pentru a avea tot timpul accesul la aceste informații, una dintre primele sarcini ale S.I.P.A. ar fi crearea unei baze de date proprii cu acoperire națională a tuturor ONG-urilor și persoanelor specializate (cadre universitare, cercetători, etc...) pe anumite specii de animale, inclusiv voluntari care își pot oferi sprijinul la intervenții pentru anumite specii. Spre exemplu: WWF România pentru urși, Prietenii Berzelor pentru berze, etc...

Credem cu tărie că toate organizațiile și persoanele care le reprezintă vor fi dispuse să se înregistreze benevol în această bază de date națională și că își vor oferi de fiecare dată sprijinul în privința transmiterii informațiilor și experienței de care dispun în lucrul cu o anumită specie.

Această bază de date va conține de asemenea și datele de contact din teritoriu pentru fiecare unitate / structură care poate fi chemată în sprijinul personalului propriu S.I.P.A..

Planurile de intervenție la fața locului trebuie să fie structurate în funcție de specificul fiecărei situații. Astfel se pot distinge 3 mari metode de acțiune posibile:

1. **Fără capturare**

De foarte multe ori situația permite ghidarea direct a animalului înapoi spre habitatul său natural, fără să fie necesară vreo intervenție directă și invazivă asupra animalului. Spre exemplu, în cazul ursului din Sibiu, s-ar fi putut opta pentru ghidarea / conducerea animalului pe albia râului Cibin, în amonte, până în afara orașului, prin panouri/plase de delimitare.

În aceste cazuri, desigur și în funcție de dimensiunea animalului și potențialul pericol pentru populație, personalul S.I.P.A. va coordona și forțele de ordine solicitate la fața locului prin dispeceratul S.I.P.A., pentru a asigura perimetrul de siguranță pentru oameni.

2. **Cu capturare vie**

În cazurile în care animalul este departe de mediul său natural, se impune capturarea vie a acestuia, fie prin direcționarea spre o cușcă de retenție, sau prinderea în plasă (în funcție de specie), fie prin tranchilizarea și imobilizarea acestuia, urmate de transportarea într-un centru specializat de tratament/recuparare dacă animalul este rănit (ca de ex. Centrul de Reabilitare al ursului de la Bălan), sau redarea în libertate, în mediul său natural (varianta optimă dacă animalul nu este rănit grav, sau dacă l se poate face tratament pe loc înainte de eliberare). În cazul de la Sibiu se putea realiza și acest lucru fără probleme dat fiind faptul că animalul căutase să se ascundă într-o curte închisă.

3. Cu capturare letală

În cazurile în care animalul prezintă manifestări specifice rabiei (concomitent însă diferențiabile de comportamentul de apărare a unui animal sălbatic aflat într-o situație stresantă!), sau în cazul în care reprezintă un pericol iminent pentru oameni, se va opta pentru intervenția letală asupra acestuia, dar de asemenea doar sub coordonarea și acordul personalului S.I.P.A.

Se vor elabora planuri de intervenție și de coordonare pentru fiecare dintre aceste 3 tipuri de situații care se pot întâlni în teren, cu modele de decizie și de acțiune structurate temporal.

Acest protocolul de acțiune trebuie să aibă ca și scop primordial tranchilizarea, capturarea și redarea în mediul natural a animalului, în condițiile în care starea de sănătate a animalului permite acest lucru. Totodată acest protocol trebuie să cuprindă răspunsurile următoarelor întrebări:

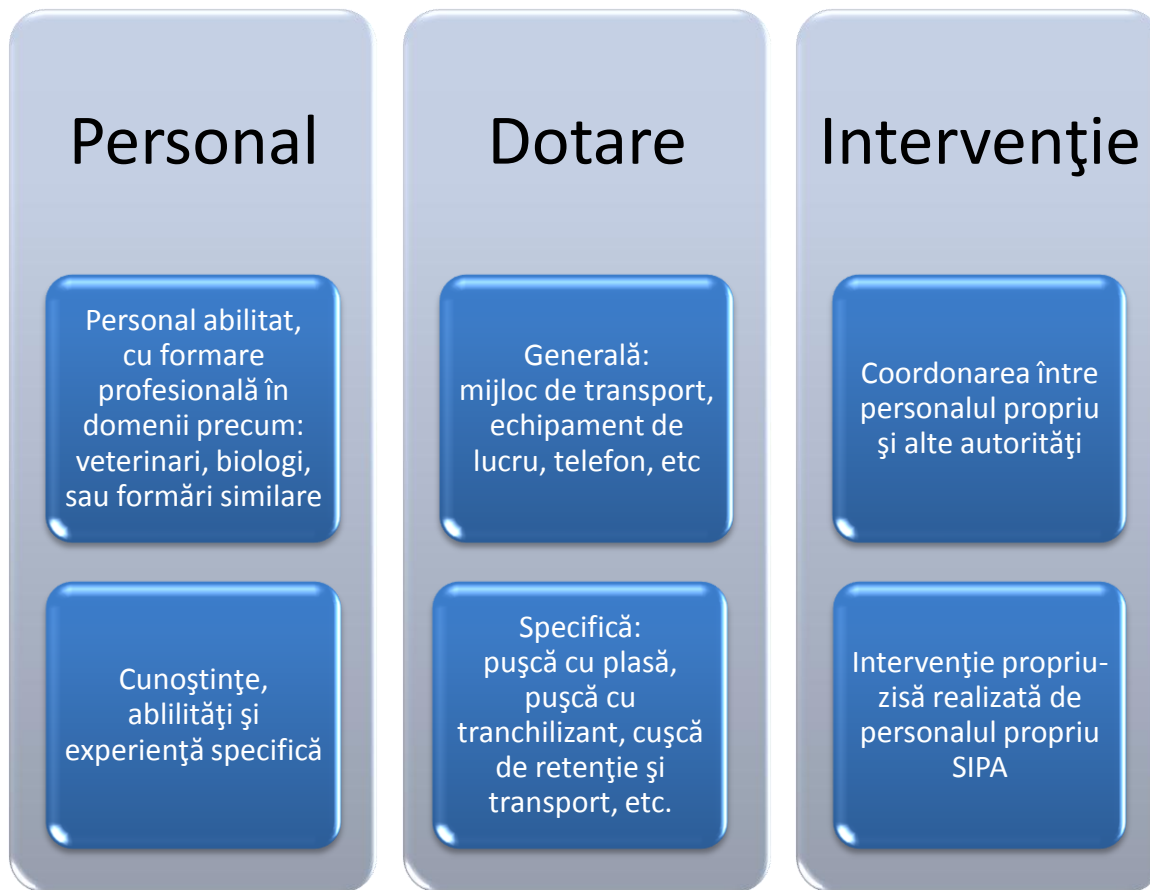
- Cine este persoana care conduce echipa de intervenție, prima persoană contactată, abilitată să intervină? Numele și datele de contact ale persoanei trebuie să apară într-un index, să existe la centrala 112 pentru a putea fi contactat imediat. Aici nu vorbim de instituție/sub diviziune etc., ci despre persoana cu nume și prenume, angajată a S.I.P.A. și care este conducătorul echipei de intervenție formate din angajații/voluntarii aceleiași serviciu menționat anterior.
- Care sunt pașii urmați în vederea conducerii acțiunii?
Localizare, urmărire și ghidare SILENȚIOASĂ a animalului către zonele cel mai puțin populate sau respectiv către o zonă de izolare cu scopul unic de-al tranchiliza și captura, în vederea examinării și ulterior redării în mediul său natural.

În cadrul etapei de strângere de informații cu privire la posibii colaboratori din teritoriu, se vor identifica și unitățile care permit retenția (cazarea) și examinare a animalului sălbatic capturat, încheiând protocoale de colaborare cu acestea. Verificarea stării de sănătate a animalului se poate face pe loc, ceea ce este indicat pentru a nu crea stres suplimentar animalului. De regulă animalele nu prezintă răni care să trebuiască tratate la un centru specializat.

De asemenea considerăm foarte utilă editarea unui ghid de acțiune pentru fiecare specie de animal în parte, care să fie disponibil fiecărui angajat S.I.P.A..

Conducerea S.I.P.A. va demara demersuri pentru stabilirea unui calendar de exerciții practice comune de intervenție împreună cu instituțiile enumerate mai sus: Poliție, Jandarmerie, ISU.

Structură teritorială: cu atribuțiuni de acționare specializată în teritoriu. Totuși nu se exclude implicarea Ministerului Mediului care pt capturi trebuie să emită o derogare de la statutul de protecție. Asta în cazul animalelor strict protejate care au un statut aparte și se supun legislației naționale și internaționale.

În ceea ce privește personalul care va fi angajat în unitățile teritoriale, considerăm că este esențială selecția potrivită a candidaților, care trebuie să fie persoane cu o foarte bună pregătire de specialitate, cu un profil fizic și psihologic adecvat pentru acționare în condiții de stres. Din nou propunem ca variantă ca din SIPA să poată face parte câte un reprezentant (sau mai mulți, dacă primul de pe listă nu este disponibil) al APM, Gărzii de Mediu, Gărzii Forestiere, ANSVSA.

Aici vorbim despre angajarea unor persoane abilitate, cunoscătoare ale comportamentelor animalelor sălbatice. Putem aduce în discuție medici veterinari, biologi sau persoane care aparțin unor formări similare, dar și voluntari instruiți, dedicați, motivați și activi în acest domeniu.

Cunoștințele posibilor candidați pot include: cunoștințe (cel puțin) de bază ale comportamentului animalelor sălbatice, cunoștințe (cel puțin) de bază asupra funcționării organismului animalelor sălbatice.

Abilitățile cerute posibilor candidați pot include: bună capacitate organizatorică, capacitate de muncă în echipă, capacitate de comunicare clară și concisă, o bună condiție fizică, motivare, disponibilitatea pentru deplasarea rapidă în zona de responsabilitate etc..

De asemenea, acest serviciu trebuie să prezinte un caracter de permanență, cu disponibilitate de activare în cazuri urgente 24 din 24 de ore pe zi!

Considerăm testarea psihologică a candidaților pe posturile alocate acestui serviciu de intervenție și gestionare a situațiilor de urgență a animalelor sălbatice, a fi de utilitate și de maximă necesitate !

Înțelegem și apreciem faptul că instruirea în folosirea, dozarea și întreținerea armelor cu tranchilizant, se poate face în timpul încadrării persoanelor potrivite pentru locul de muncă prezentat (training-uri de pregătire teoretică și practică, exercițiu și aplicare).

Dotări și necesar de acțiune.

Un minim de dotări necesare pentru susținerea și menținerea activității de intervenție trebuie să includă următoarele:

Dotări generale:

- (cel puțin) o mașină de intervenție pentru fiecare centru teritorial județean. Aceasta poate fi o autoutilitară cu capacitate de utilă de transport de 1.500 kg; se iau în calcul atât greutatea care poate fi transportată, dar și mărimea (lungime, lățime și înălțime).
- Echipament de lucru și de protecție a personalului S.I.P.A.
- Telefon mobil, pentru a putea fi contactat 24/24.
- Balize de semnalizare / benzi de delimitare acces / etc...

Ca și **dotări specifice** pentru intervenție enumerăm:

- **Panouri sau plase de direcționare** a deplasării animalelor, în vederea creării unui canal de conducere a animalului spre o zonă desemnată pentru redarea în mediul natural sau pentru imobilizarea în condiții de siguranță – pentru animalele mai de dimensiuni mai puțin mari sau de mobilitate medie.
- **Puști cu plasă (cu cartuș CO₂):**
varianta 1, pentru animale de mici dimensiuni; rază de acțiune până la 20m !
de ex: <http://wildlifecapture.com/small-animal-net-gun>

varianta 2, pentru animale mari; rază de acțiune până la 27m !
de ex: <http://wildlifecapture.com/large-animal-net-gun>

- **Puști cu tranchilizant:**
- *varianta 1*, pentru rază lungă de acțiune, cu cartuș:
<http://shop.pneudart.com/animal-control/animal-control-196-long-range-package/>

varianta 2, pentru rază medie de acțiune, cu cartuș:
<http://shop.pneudart.com/animal-control/animal-control-178b-medium-range-package/>

varianta 3, pentru adaptare rapidă dozare necesară, cu CO₂, cu rază lungă de acțiune (până la 63m):

<https://daninjectdartguns.com/product/jm-db-13/>

- (cel puțin) o cușcă de retenție a animalelor în vederea transportului acestora

3. Încheiere:

Această propunere a fost făcută cu scopul de a veni în sprijinul autorităților cu o soluție care poate fi adoptată în termen relativ scurt și cu care să se poată lucra la nivel cel puțin local. Intenția organizațiilor de protecție a animalelor și mediului este aceea de a găsi modalități de coexistență pașnică a oamenilor și animalelor în care habitatele și nevoile atât a animalelor cât și a oamenilor să fie respectate.

Acest material a fost conceput de Asociația Pentru Protecția Animalelor și a Naturii Animal Life cu revizuire și completare din partea Asociației WWF România.

Pentru orice discuții va stam la dispozitie.

Andreea Roseti

Animal Life Sibiu

0741 188 934